

Asia: VN/33963/2024

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä kotoutumisen edistämisestä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Kotoutumista ja kielitaitoa edistävien koulutusten uudistaminen

Kotoutumista ja kielitaitoa edistävien koulutusten uudistaminen on kannatettavaa, mikäli sillä muodostetaan kotoutumiskoulutuksista tarkoituksenmukainen, joustava ja toimivaan peruskielitaitoon tähtäävä kokonaisuus.

Kotoutumisen edistämisen rahoituksen säästöt

Mikäli kotoutumisen halutaan onnistuvan nykyistä tehokkaammin, tarvitsevat kunnat ja työllisyysalueet tähän myös riittävät taloudelliset resurssit. Pääallekkäisyyden karsiminen sinänsä on perusteltua, mutta valtion tulee huomioida tosiasiallisesti työllisyysalueiden mahdollisuus tarjota kotoutumispalveluissa sellaiset määrällisesti kasvavat palvelut, joilla asetetut tavoitteet voidaan saavuttaa. Tästä syystä rahoituksen säästöihin tulisi tässä vaiheessa suhtautua kriittisesti.

Kotoutumisen tavoitteet ja velvoittavuuden lisääminen

Velvoittavuuden lisääminen itsessään on kannatettava tavoite, koska kielen oppiminen on paras tie työelämään. Kotoutuminen tulee kuitenkin nähdä myös laajemmasta yhteiskunnallisesta näkökulmasta. On selvää, että kielen oppiminen ja valmiudet toimia eri yhteyksissä Suomessa edistyvät, mikäli kotoutumispalveluiden asiakas pääsee nykyistä paremmin osaksi muutakin yhteiskuntaa varhaisessa vaiheessa.

On tärkeää huomioida kotoutujien lähtötasojen suuri vaihtelu, koska haavoittuvassa asemassa olevien kotoutuminen vaatii yleensä pidempikestoisuutta ja joustavuutta. Yhteiskuntaan ja yhteisöihin sisään pääsemisellä ja riittävän tuen takaamisella erityisesti haavoittuvassa asemassa oleville edistetään kotoutujan mahdollisuuksia täyttää velvoitteensa, millä taas estetään syrjäytymistä ja siitä aiheutuvia kielteisiä vaikutuksia.

Alkuvaiheen palveluprosessin muutokset

Alkuvaiheen palveluprosessin sujuvoittaminen ja varhaisen tuen vahvistaminen ovat kannatettavia tavoitteita. Kunnille ja työllisyysalueille tulee kuitenkin tarjota tosiasiallisesti riittävät resurssit siihen, että palveluprosessi on alusta alkaen nopea ja samalla myös laadukas.

Muut huomiot

Kotoutumisen monialaisuus ja eri osapuolten yhteistyövelvoite voitaisiin säilyttää laissa, vaikka muilta osin päällekkäisyyksiä ja yleisluontoisuuksia laista poistettaisiinkin.

Takkula Hannu
Lapin liitto

Knutars Heli
Lapin liitto